

Decembre de 2000

N° 48

Plumalhon

MAINATGES D'ÒC

L'Antartica

Los dinosaures

Lo conte

Plumalhon

35 F (5,34 €)

ISSN 1264-6733

Los dinosaures

Cada an, de cavaments que se fan un pauc pertot dins lo mond permeton de descobrir d'esqueletas fossilizats de dinosaures o d'autres bèstias preistoricas. Aquelas descobèrtas, son los paleontològues que las fan. Lor trabalh permet de conéisser melhor aqueles animals desapareguts fa de milions d'annadas.

■ Lo dimetrodon

Aquel reptil carnivor vivia fa 260 milions d'annadas. Mesurava 2 o 3 metres de long e pesava dins los 300 kg. Se pensa que la pel qu'avia sus l'esquina li servia per contrarotlar la temperatura del cors. Demorava sul continent american.

■ Lo teleosaure

Es un reptil de 3 metres de longor tornarmai e vivia fa 210 a 190 milions d'annadas. Manjava de peis e de pofres mai que mai. Es de la familha dels crocodilians e se poria comparar a un crocodil que viu ara dins los rius d'India. A l'epoca, vivia sul continent europeu.

■ Lo deinonicus

Era de la familha dels « lusèrps urpats ». Fa 140 milions d'annadas, se passejava sul continent american. Fasia 3 o 4 metres de long e 1,80 m d'auçada. Avia lo cap gros e de maisselas armadas de dents carnassieras amb de bords dentelats.

■ L'estegosaure

E mai fogueisse impressionant, de 6 a 7 metres de longor e pesesse a l'entorn de 7 tonas, l'estegosaure era un animal inofensiu. S'avidava d'erba. Se'n trobava un pauc pertot dins lo mond, fa 195 milions d'annadas. En comparason del cors, avia lo cap pichon e lo cervel era pas pus gros qu'una nose ! Mas n'avia un autre parelh e un era entremieg las espatlas.

■ Lo braquiosaure

Es un dinosaure que vivia fa 150 milions d'annadas. Era naut de 30 metres e lo col ne fasiá 14. Amb sas 70 tonas era lo pus gros de totes los dinosaures. Li calia mai de 400 kg de noirdura per jorn. L'anava querre a la cima dels arbres amb son col longas. Vivia sul continent african e american.

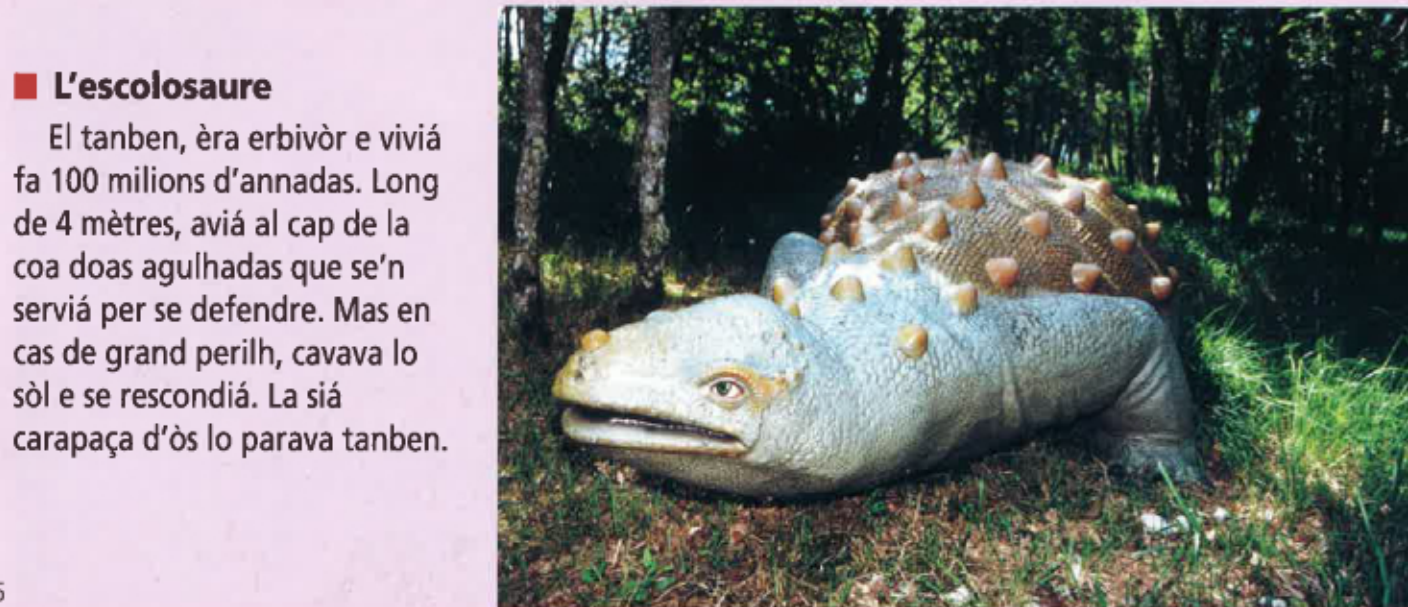
■ L'estiracosaure

Viviá 135 milions a 65 milions d'annadas a. L'apèlan tanben lo « lusèrp amb punta » Avia lo cap long de 2 mètres e larg de 1,50 mètre. S'avidava d'èrba.

■ L'estrutiosaure

Aquel d'aquí viviá en Euròpa fa 70 milions d'annadas. Es de la familha dels « dinosaures amb armadura ». Amb son parelh de mètres de longor es lo pus conegut de la familha. Avia lo còs acaptat de placas d'òs e los costats eiriçats de puas longas. Se'n son trobats en Euròpa centrala e mai en çò nòstre quitament.

■ L'escolosaure

El tanben, èra erbivòr e viviá fa 100 milions d'annadas. Long de 4 mètres, avia al cap de la coa doas agulhadas que se'n serviá per se defendre. Mas en cas de grand perilh, cavava lo sòl e se rescondiá. La siá carapaça d'òs lo parava tanben.

■ Lo triceratòps porsus

Es nommat aital a causa de las tres còrnas qu'ondravan lo seu cap. Foguèt lo darrièr dinosaure cornut e erbivòr. Demorava dins los endreches sanhuts del continent american. Pesava 10 tonas e fasiá 6 mètres de long e 2 de naut.

■ Lo tiranosaure rex

Lo seu nom vòl dire « lo lusèrp tiranic ». Èra lo pus carnivòr dels dinosaures coneguts.

Pas que de ne far la descripcion, vos amòda los pensaments. Long de 14 mètres, pesava un dotzenat de tonas. Lo cap èra long de 1,4 mètre e avia de dents de 15 cm agudas coma de cotèls. Se sap que fasiá de passes de 4,5 m e que viviá fa 80 milions d'annadas.

La fin dels dinosaures

Fa quicòm coma 60 milions d'annadas que desapareguèron los dinosaures, misteriosament. Sens se poder acordar, los scientifics, fan mai d'una ipotèsi. D'unes pensan qu'un meteorit tombèt sus la Tèrra mentre d'autres parlan d'un virús o d'una bacteria que los auriá tuats o alara d'una planta que los auriá empoisonats amb la siá saba verenosa. Pel moment i a pas cap d'explica de satisfasenta. Sabèm solament qu'en 10 milions d'annadas desapareguèron totes los dinosaures.

Dinosaure ven del grèc que significa « los lusèrps terribles ».

